

ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННИШИЙ ВЛАДИКА МИТРОПОЛИТ
ПОЛІКАРП ПРИБУВАЄ ДО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ
ВЛАДИКА ВІДВІДАЄ ГОЛОВНІ ЦЕНТРИ ПЕРЕБУВАННЯ УКРАЇНЦІВ, А ТАКОЖ ДЕЯКІ ГОСПЕЛІ
ЗУСТРІНЬМО ДОСТОЙНО НАШОГО НАЙВИЩОГО АРХИПАСТІРЯ!
ЦЬОГО РОКУ СПОВНЮЄТЬСЯ 75 РОКІВ ЖИТТЯ ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА, — ЦЯ ДАТА
ДОРОГА КОЖНОМУ УКРАЇНЦЕВІ Й УКРАЇНЦІ. ВІДЗНАЧМО ЇЇ УРОЧИСТО, ПО-УКРАЇНСЬКОМУ

На многі літа, Владико!

Духovenство, Братчики і Сестрички і всі Вірні Української Автокефальної Православної Церкви у Великій Британії на чолі з Генеральним Церковним Управлінням і Управою Братства вітають прибуття на терен Великої Британії Найвищого Достойника Української Автокефальної Православної Церкви ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО, ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННИШОГО ВЛАДИКИ МИТРОПОЛИТА ПОЛІКАРПА і висловлюють свою глибоку радість з приводу прибуття нашого Владика і Архипастира.

В зв'язку з тим, що дата прибуття і перебування ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА збігається з датою 75-річчя невтомого життя Владика—, наповненого напруженою і самовідданою діяльністю присвяченою в світському житті Українській Народній Республіці, очоленій славою пам'яті Головним Отаманом Симоном Васильовичем Петлюрою, а по хіротонії во Єпис-

копа—Українській Автокефальній Православній Церкві, яка від віків неухитно стояла, і нині під проводом нашого Владика стоїть на православно-державницькому фундаменті української духовної незалежності,—ми, православні українці і українки, що опинилися в волі Божої у Великій Британії, вітаємо ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО з сьомим ювілеєм і бажаємо ЙОМУ ще багато років життя і успіхів у боротьбі за об'єднання всіх українських православних сил навколо єдиної національно-церковної ідеї нашої Церкви, в боротьбі проти всіх і всяких ворогів українського православ'я.

Іс полта еті деспота!

Його Высокопреосвященство
Высокопреосвященніший
Владика ПОЛІКАРП
Митрополит УАПЦ

(До 75-ліття з дня народження)

Мітр. Прот. І. Губаржевський

ПРОФІЛЬ КИРІЯРХА

(до 75-ліття з дня народження Його Высокопреосвященства,
Высокопреосвященнішого Владика Митрополита ПОЛІКАРПА)

Мільйони ударів зробило невтомне серце нашого Владика в умовах надзвичайно напруженої боротьби, життєвих духовних та матеріальних негод. І це серце заохочує битися в такт з ним старші і молодші серця, що прагнуть наслідувати цю невгнуту натуру і вчитися у неї метод боротьби українського православ'я за церковно-національне торжество українського народу.

Мільйони чітких і пружних кроків серця в минулому і, віримо, ще багато-

багато в майбутньому.

І в неослабному ритмі діяння цього великого серця вирисовується в проекції життєвого скрана профіль Духовного Отця і Українського Киріярха....

Ось Він такий, яким я Його бачив вперше.

Місто Криниця, прекрасна курортна місцевість. Українська ієрархія на самому крайньому клаптику української землі-Лемківщини. Владика приймає мене тепло, але ця теплота позбавлена будь-

якого зовнішнього афекту, вона зовнішньо, навіть дещо скупа, але яка цювна внутрішньо.

— Чув, чув про про вас, хотів бачити ще там, але, от, де довелося!

— Владико, кажуть, що Ви весь час сидите тут, як у затворі?

— Так, так, у затворі і є, або як у ув'язненні. Тісно мені тут.

І я до болю реально відгубаю, як цій людині, що має за плечима шістдеся-

(Продовження на 2-ій стор.)

(Продовження з 1-ої стор.)

сят дев'ять років життя (це було 1944 року), але зберегла міцні поклади енергії, як цій людині тісно тут. Кілька разів перед тим бачив я Владика на балконах, на який виходили двері Його кімнати. Заклавши руки за широкий вишитий пояс, що обтягав Його тонкий стан поверх підряника, він метався по балконах свого приміщення. Йому тісно, цьому чоловікові...

Наші еміграційні шляхи на якийсь час розійшлися, щоб зійтися знову вже на чужій, але ще на слов'янській землі, в Бр-тиславі. Поїзд рухався на захід, до Німеччини, хоч як не хотілося залишити гостинну Словаччину.

Пам'ятаю переїзд кордону. Ніби хтось можемо відлізав. Залишивши веселу затишну країну, ми вступили в країну суворого розрахунку, максимально самообмеженості, напруженості і сірої одноманитості. Німеччина. Країна фашистського ультра-націоналізму, расизму, вождівського фешітизму, сталінщина навиворіть; багато огидно-знайомого...

Владика Митрополит, як капітан корабля, що оце випливає в небезпечні води, висунув голову в білій скуфії з вікна вагону, перехрестився, і дивився на простелений двома сірими блискучими гадюками залізний шлях у невідоме.

Наш поїзд своїм людським складом був дуже різнобарвний: духовенство УАПЦ разом зі своїм єпископатом, духовенство «руської» церкви з єпископом, духовенство греко-католицьке, великий наш церковний хор на чолі з тоді ще о. дяконом Зайцем (тепер священник), полковники, підполковники, сотники, кілька інженерів недипломованих, один дипломований, кілька магістрів, діячі в минулому, діячі в майбутньому, справжні оперові співаки та співачки і ті, що лише самі вважали себе оперовими співаками та співачками, а також і люди без титулів і претензій, які, проте, мають не менше добре серце і волю до боротьби за українську справу в кожних умовах і в кожний час...

Поїзд рушав не за розкладом, спинався теж не за розкладом, мав один пасажирський вагон, а решту товарів. Як тільки поїзд зупинявся, з нього вилізали люди, гріли воду, варили на цеглинах суп чи ще щось і розпалювали разом з трісками і хмизом пристрасні розмови на найрізноманітніші, але завжди хвилюючі теми, починаючи з найістотніших особистих і кінчаючи темами світового обсягу.

На обрії дуже часто з'являлися сріблясті зграї літаків. Тоді поїзд прилипав до землі, люди, за винятком кількох, розбігалися. Серед цих кількох був і Владика, який, як правило в таких випадках не виходив з вагона. «Господня воля, — завжди казав Він, і Його віра в Господне милосердя до нас, що доходила до рівня певності, заспокоювала, урівноважувала нас. Цієї віри у Владика не в стані були заламати зовнішні обставини. «Господь може», — говорив Владика, і ми всі вірили і бачили, що Господь допомагав нам.

Ми знали, що Владика має свої, перевірені важкими життєвими випробуваннями, погляди, на яких Він стоїть дуже твердо, іноді всупереч поглядам переважаючої більшості. Владика ні-

коли не афішував цими поглядами, але це відчували всі. Це приносило Владика часто-густо багато неприємностей в стосунках з людьми, зокрема, з тими, що близько стоять коло нього в Церкві, але це дисциплінувало, удержувало певний стан підпорядкованості, який так важко буває вдержати на еміграції, при відсутності допоміжних засобів зміцнення авторитету і адміністративної реальної сили. Владика одні хвалили, інші намагалися опорочити, — але всі рахувалися з ним і Його слухали.

Тепер дехто пробує твердити, що Владика Митрополит належить до тих, які не шанують пам'яті покійного Митрополита Василя Липківського. Здебільшого, про це говорять ті, які самі у свій час шкодили Митрополитові Василеві створенням різних відколів ДХЦ («Діяльної Христової Церкви») тощо. І я пригадую в зв'язку з цим Марбург, де на довгий час снівився наш поїзд.

Один з єпископів дуже негарно вдізався про Митрополита Василя, — негарно, несмачно і безпідставно. Я, не витримавши, в своєму слові після вечірні, яка правился щоденно, виступив в захист світлої пам'яті Митрополита, засудивши виступ єпископа. Знаю, що не мав права виступати проти єпископа, та ще й прилюдно, але під свіжим і блискучим враженням не стримався. У цій справі Владика Митрополит став на захист пам'яті Митрополита Василя і засудив виступ єпископа як неприпустимий і антинаціональний. До цього ще після цього обвинувачували Владика за ту позицію, яку він займав в цій справі, але Владика не відступив від того, що зробити веліла Йому Його совість.

Це не є ні в якій суперечності з тим, що наш Владика твердо стоїть на сторожі збереження канонічності українського єпископату у всьому церковному чіткому окресленні цього поняття, бо Владика є співтворцем і основоположником української православної ієрархії, щодо канонічності якої ніяка безсторонна тверезо-думаюча церковна людина нічого нам закинути не може. На цьому Владика стоїть твердо і непохитно.

Марбург, страшний для нас Марбург, на залізничному двірці якого був контужений Владика Силвестр, загинула сім'я о. прот. Яковкевича, загинула сестра і батько Высокопреосвященішого Владика Мстислава

І в Марбурзі тісно людиною, що зберігала в страшних умовах безстрашної загрози життю від бомб і повстанців надлюдську присутність духа, витриманість і безстрашність, був Владика Митрополит.

А потім Бреслав. Бомбардування, наближення фронту і разом з тим безперестанна праця для добра Церкви. Семінар для Духовенства, комісія в справі усталення богослужбових текстів, гурток православної молоді, Українське Православне Братство св. Андрія Первозванного і т. д. Все це робилося з благословенства Владика Митрополита.

Владика Митрополит не знає, що таке бездіяльність. Для нього це поняття не існує. Все життя зник він трудиться, і труд став для нього мірилом вартості не тільки свого життя, а й життя інших людей.

З Бреслава до Берліна викликали Владика найвищі кола гестапо, куди він

мусів був виїхати зі своїм тоді секретарем о. прот. І. Нагірняком. Про розмову, яка відбулась тоді в гестапо, розповідав мені о. Ілля: «Ви повинні, — говорили Владика в гестапо, — підтримати серед своїх православних власовський рух!» — «Ні в якому разі», — відповів Владика. — «Чому?» — «Бо це є москалі, які гнобили і гноблять і хочуть надалі гнобити український народ». — «Але ж це не червоні, це саме ті, що разом з нами борються проти червоної Москви?» — «Так, але для нас, українців, і червоний і білий москаль однаковий». — «Так ви не погоджуетесь на підтримку власовців?» — «Я вже сказав, що ні» — була остаточна відповідь Владика. — «Дивіться, щоб не пожаліли!»

І після того ще гостріше почали ставитися гітлерівці до нашої Церкви, заборонили обслуговувати українські «ост-вак» табори, віддавши їх для обслуговування російській церкві остаточно, і, навіть більше, — заборонили «ост-арбайтерам» — українцям відвідувати в Бреславі ту церкву, в якій відправляв Службу Божу Владика Митрополит і ми всі.

Але Владика був незламний...

А потім Віттерда, під час перебування в якій наше внутріцерковне становище спинилося перед загрозою катастрофи. Стільки пережити, скільки пережив там Владика, не кожна людина може. Але Владика переніс усе це завдяки своїй виключній душовій витривалості, він втримав Церкву на тому курсі, на якому вона розвивалася від часу свого відродження.

Ми зітхнули вільно лише тоді, коли влада в Тюрингії перейшла в руки американців. Треки заспокоїлись, але наш спокій був короткий. Поповзли по кутках тривожні думки, Тюрингія має бути передана більшовикам. Наші намагання перевірити у американців цю справу не дали ніяких наслідків: американці не хотіли допустити паніки серед населення. Але чутки ставали дедалі настирливіші, і, нарешті, стало ясно, що чутки ці правдиві. Ми всіма способами намагалися знайти транспорт для виїзду в безпечне місце, але безуспішно. Шляхами попливли тисячі народу, наші скитальці, переважно з ручними візками. Серед нашої групи духовенства занепокоєння переходило в паніку. Владика Митрополит натискає на мене щодо здобуття транспорту. Нарешті, американці пообіцяли вивести нас, але виникла підозра, чи ця обіцянка буде виконана. Я здобув для всієї групи документи на виїзд до Франкфурту або до Ганноверу. За кілька днів мала прийти відповідь про транспортування нас поїздом. Але, повернувшись з чергової своєї подорожі знесилений і хворий, я застав у себе на столі візитну картку Владика з розпорядженням, що ми завтра виїжджаємо о третій годині... з ручними візками. Я жакхнувся від такого рішення, бо мені було ясно, що така дорога для старенького Владика дорівнює загибелі і що Владика став на цей шлях не ради свого спасіння, а під тиском панічних вимог тих, які втратили володіння собою. Пошастити перекопати Владика, що цього робити не можна. Два наші священники здобули тягарове авто з причепом, і ми

(Закінчення на 5-ій стор.)

З ЦЕРКВИ І СВІТУ

ІНФОРМАТИВНИЙ Л И С Т О К

ВЛАДИКА ВАСИЛІЙ ПРИБУВ ДО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

14. червня ц. р. прибув до Лондону **ЙОГО ПРЕОСВЯЩЕН-СГВО, ПРЕОСВЯЩЕНІШИЙ ВЛАДИКА ВАСИЛІЙ**, Єпископ Білоруської Автокефальної Православної Церкви. Преосвященнішого Владика на вокзалі Вікторія зустріли представники Білоруських Громадських Організацій, в імені яких Голова Білоруського Громадського Комітету п. Нікон привітав Владика. Від Української Автокефальної Православної Церкви Владика вітав о. Мітр. Прот. І. Губаржевський, а пані О. Губаржевська з коротким словом привітання від вірних УАПЦ і Братства св. Арх. Михаїла вручила Владичі букет білих і червоних гвоздик, розкладених в порядку білоруського національного прапору.

Після зустрічі на вокзалі присутні були запрошені на обід, під час якого обговорено ряд важливих справ, в тому числі погоджено з о. Мітротом І. Губаржевським справу Богослуження, яке відправив Владика в приміщенні Української Православної Церкви в Лондоні, і участь у цьому Богослуженні Українського Православного Духовенства і українського церковного хору.

18. червня відбулося Богослуження на Олд Ок Род, що його відправляв **ПРЕОСВЯЩЕНІШИЙ ВЛАДИКА ВАСИЛІЙ**, з яким співслужили священник о. Василь Ільчук і диякон о. Михайло Галицький. Добре співав український парафіяльний хор під керівництвом п. Маслова.

Преосвященніший Владика виголосив прекрасну проповідь, в якій підкреслив значення національно-церковної дружби українського і білоруського народів, дякував Українській Автокефальній Православній Церкві і її Проводові за підтримку церковних прагнень білорусів, за рукоположення для Білоруської Церкви Сп. копа. Владика дякував зокрема Українській Православній Церкві у Великій Британії за братню щирість і теплу зустріч і підтримку, дякував хором і всім присутнім.

Під час Божої твеної Літургії Владика рукоположив в сан диякона п. Криту з метою рукоположити його наступної неділі в Бадфорд в сан пресвітера.

Після Служби Божої відбувся урочистий обід, в якому брали участь від нашої Церкви о. В. Ільчук і о. М. Галицький.

СПІЛЬНА СЛУЖБА БОЖА СЕРБСЬКОГО І УКРАЇНСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА

20. травня ц. р. відбулася заупокійна Служба Божої і панахида по блаженній пам'яті новопреставленому Святійшому Патріярхові Београдському і всієї Югославії Гавриїлуві.

Спільно відправляли о. ієромонах Юстиніян (Сербська Православна Церква) і о. ієромонах Іов Скакальський

(Українська Автокефальна Православна Церква). Відправа відбувалася в м. Бадфорд (Церква Св. Марії Магдалини — Бадфорд, Йоркшир) з 10. год. 50 хв. ранку.

Церква була наповнена сербами і українцями.

Наприкінці панахиди виступив з словом, в якому було висвітлено життя Святійшого Патріярха, о. ієромонах Юстиніян. Після нього висловив своє співчуття від Української Православної Церкви о. ієромонах Іов Скакальський.

16. липня (неділя) була відправлена заупокійна Служба Божої і панахида по блаженній пам'яті генералові Михайловичеві в м. Бадфорд (Йоркшир). Відправляло спільно сербське і українське духовенство в церкві св. Марії Магдалини — Вудстріт.

ПРИЗНАЧЕННЯ О. ПРОТ. АНТОНІЯ ГРАМАТИНСА

ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО, ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШИЙ АВГУСТІН Митрополит Ризький і всієї Латвії призначив о. прот. Антонія Граматинса, який очолює Латвійську Православну Церкву у Великій Британії на пост Адміністратора Латвійської Православної Церкви на еміграції і у вільній в майбутньому Латвії до хіротонії канонічно обраного у звільненій від більшовиків Латвії Голови Церкви — Митрополита.

Призначення це мало місце в зв'язку з тим, що **ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШИЙ ВЛАДИКА** лежить уже на постелі смертної, готуючись до входу в небесні оселі.

У своєму зповіді **ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШИЙ МИТРОПОЛИТ АВГУСТІН** пише: «Використав з саду Православної Церкви Латвії те погане зілля московського духу, яке там широко наджене червоним митрополитом Великим. Вдновить у вільній Латвії вільну Автономну Церкву Царгородської юрисдикції, від якої (юрисдикції) Православна Церква Латвії без насильства, т. т. законно, т. т. фактично ніколи не відділяється.

Нехай допоможе Вам Господь Бог у виконанні Ваших обов'язків.

Я нагороджую Вас правом носити під час Богослуження найвищу нагороду православного Духовенства — мітру.

8. травня 1950 р. Гейлбронн-Некар, Шпиталь, Американська зона Німеччини».

Українська Автокефальна Православна Церква у Великобританії сердечно втає о. Митрофорного Протоієрея Антонія Граматинса з високою нагородою мітрою і бажає йому Господнє і помічі і сил для виконання великого звання, покладеного **ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШИМ ВЛАДИКОЮ МИТРОПОЛИТОМ АВГУСТІНОМ**. Це звання є співзвучне церковно-національному напрямкові нашої Церкви, яка вирвала з рук зажерливої Москви,

украдену останньою нашою незалежністю. Цим шляхом ідуть і інші, поневолені Москвою національні православні Церкви. Це і є єдино правильний шлях.

СПІЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

18. червня ц. р. в м. Лейстері відбулося соборне Богослуження в якому брали участь: о. Мітр. Прот. А. Граматинс (Адміністратор Латвійської Автономної Православної Церкви на еміграції), о. Прот. Галдау (Адміністратор Румунської Автокефальної Православної Церкви у В. Британії) і о. Мітр. Прот. І. Губаржевський (Голова Ген. Церк. Управління УАПЦ на В. Британію). Богослуження відправлялося латвійською, українською і румунською мовами. Воно було присвячене пам'яті жертв, яких зазнав від більшовицького терору латвійський народ (11 років тому в одну ніч заарештовано і вивезено з 13 на 14. червня 15 000 душ), український і румунський народи. З проповідями: латиською мовою о. Мітр. А. Граматинс, українською мовою — о. Мітр. І. Губаржевський (перекладена на латиську мову о. Мітр. А. Граматинсом) і англійською мовою — о. Прот. Галдау, виступили всі три священники, що відправляли соборну Службу Божу. Темою проповіді була співпраця Національних Православних Церков в боротьбі проти антихриста, що гнібить інші Церкви і Народи. На Богослуженні були присутні і англійці, а також Надзвичайний Посол Латвії, аккредитований при Бритійському Уряді.

Того ж дня о 5-ій год. пополудні, відбувся традиційний латиський співочий празник. У величезній залі збралося 3-500 слухачів-латишів, що приїхали з усіх кінців З'єднаного Королівства. Співав об'єднаний народний латиський хор, що склався з 400 осіб. Треба в дачити надзвичайно художнє виконання, зіспіваність такого великого хору, мистецьке керування диригентів і надзвичайну організованість всього празника, неможливу без великої посвяти і високої національної свідомости латишів.

РОДИЧІ І БЛИЗЬКІ МОЖУТЬ ПРИЇХАТИ ДО ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Родичі і близькі чужинських добровільних робітників, що працюють у Великобританії, можуть дістати дозвіл на в'їзд у цю країну при тій умові, якщо родич чи друг, який перебуває у Великобританії, приватна особа чи добродійна організація забезпечить його утримання, включаючи і приміщення назавжди, тобто до кінця життя.

Уряд зазначив, що ті 2000 осіб, які будуть допущені у Великобританію, не матимуть права на ті пенсії чи допомоги, що видаються старим і потребуючим з різних державних страхувань і Ассистанс Борд. їх утримання і підшу-

(Закінчення на 4-ій стор.)

кання приміщення для життя повинно цілком лягти на тих, що будуть їх виписувати чи на допоміжні добродійні установи.

Порядок здійснення цього ще не вироблений, але треба до цього діяльно готуватися. Насамперед, треба скласти списки тих, кого бажано перевезти до Великобританії з можливо повними даними, а саме: 1) Ім'я і прізвище того, хто просить; 2) Чи є в сім'ї (якщо це сім'я, а не одинока особа) кілька робітників, і скільки саме це потрібно, щоб міцніше обґрунтувати можливість утримання приїжджого; 3) Адреса і місце праці: шахта, фарма, фабрика; 4) Ім'я, прізвище, адреса, вік, національність, місце народження (згідно з офіційними існуючими документами), професія приїжджого; 5) Чи є на утриманні ІРО; 6) Стан здоров'я особи, які потребують лікарняного лікування допущені до Великобританії не будуть). Списки мають скласти наші громадські організації з тим, щоб передати їх в Міністерство, в ІРО і в нову Раду.

ООН РОЗРОБЛЯЄ НОВУ КОНВЕНЦІЮ ПРО СКИТАЛЬЦІВ

До Секретаріату ООН подано відповідну записку п. п. Кульмана і Рубінштейна про «безпідданство і заходи до припинення його», а також пропозиції ряду нових заходів в справі поліпшення становища скитальців. На підставі цієї відповідної записки Генеральний Секретар Об'єднаних Націй склав свою записку про заходи, що мають бути об-

мірковані об'єднаними націями для поліпшення становища скитальців і має бути обрана Комісія з 13 членів, щоб виробити проєкт нової конвенції і міжнародних угод. Ця Комісія по 32 засіданнях закінчила свою працю 16 лютого ц. р. і подала Економічній і Соціальній Раді Об'єднаних Націй проєкт нової Конвенції.

Цей проєкт який має ще бути прийнятий Загальними Зборами Об'єднаних Націй в осінній їх сесії і, що ще важливіше, окремими націями, і ратифікований їх законодавчими органами, стосується всіх сторін життя скитальців. По визначенні самого поняття «біженець», проєктом встановлюється правовий статут скитальців, їх право на працю, право на допомогу з боку країн, що дали їм захист, питання про паспорти і волю пересування і порядок запровадження в життя Конвенції.

В загальних рисах Конвенції пропонує, наскільки можливо, дорівнювати скитальців до місцевих жителів країн, що їм дали притулок, пропонуючи навіть, що у випадках, коли чужинцям, які живуть у якійсь країні, деякі права даються за згодою з їх урядами у вигляді взаємного обміну, для скитальців вони давалися б без вимоги взаємності від урядів їх країн. Особовий статут скитальця визначається законами країни, де він проживає щодо його громадських, авторських і патентних прав, підсудності, прав створювати товариства і спілки.

Дуже важливими є пропозиції щодо праці: конвенція пропонує, щоб мали волю вибору будьякої праці особи: а) яким минуло три роки перебування в країні, б) що мають жінку, громадянку

країни, де вони живуть, в) що мають дітей, які набули громадянство цієї країни.

Паспортом має бути для всіх Травель Документ (зелена книжка), крім тих, що мають старі нансенівські паспорти, які зберігаються, при чому неясно, чи будуть на них поширені всі права Травель Документа.

Дуже важливою є пропозиція, щоб не дозволялася висилка скитальців у територію, де може бути загроза їхньому життю і волі. Про порядок висилки, навіть небажаних скитальців є ряд пропозицій, які обмежують можливу сваволю дрібних урядовців.

Взагалі увесь проєкт просякнений духом гуманності; можна сподіватися, що він буде схвалений Об'єднаними Націями і ратифікований окремими країнами.

Хлопець, що має „рентгенівські” очі

Павло Маркіз, 13-річний хлопець з Каліфорнії, є тепер предметом зацікавлення цілого наукового світу. Хлопець має дивні очі: він бачить крізь стіни, крізь мури, коли йому зав'язали очі грубим сукном, він бачить усе, як рентгенівський апарат, грає в шахи, у футбол, читає з зав'язаними очима і дивується, що люди не бачать крізь дерево, а він усе бачить. Поза тим Павло Маркіз цілком нормальний хлопець. Цікаво, що коли йому зав'язали не очі, а чоло, то він не бачить крізь предмети нічого.

ЖЕРТВУЙТЕ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «БРАТСЬКОГО ЛИСТКА»

МОВА НАРОДУ І МОВИ НЕНАРОДУ

Що не кажіть, а дійсною народною мовою є лише мова народу. Поза нею є ще всі інші мови — мова школи, мовна установа, мова технічних наук, мова лікарська, мова правнича, мова панська, мова тих, що нахапалися різних чужих слів і пхають їх у свою бесіду без ніякої потреби, розуміючи під тим, що це ніби панський, чи науковий спосіб говоріння.

Щоб показати, як така нахапана мова виглядає, наведемо тут дещо з «Волі» з 1921 року, де було оповідання адвоката під назвою «Елефанти і леонти».

Зміст його в основному такий:

Приходить до адвоката незнаний чоловік, насправді ж викладач гімназії, кланяється чудернацькими вихлясами і розповідає, в якій справі він прийшов. Ось як виглядає його бесіда:

— Боже, який я контентний, що маю гонор познакомитися з паном доктором (адвокатом). Дозвольте, пане докторе, заанонсувати Вам мої евентуальні кондоленції і гратуляції і зарекомендуватися...

Адвокат подав викладачеві цигарку.

Красненько дякую, — почав знову

викладач, — але для чого пан доктор фатигуєса...

Далі починає викладач докладно оповідати;

— Я, є дуже заургований і тому лише насмілюся підняти кроки, аби сфатигувати пана доктора своїм інтересом, зглядно справою.

Коли адвокат хоче знати подробиці справи, бо покищо не розуміє, в чім річ, професор пояснює:

— Евентуально! Прецінь для того я здецидувавса, зглядно сфатигувати пана доктора в такий ургентний спосіб, і як пан доктор, будуть такі ласкаві, то я негайно експоную пану доктору свій інтерес, і теперки годі предвидіти, чи то не буде мати хосенних консеквенцій.

— Як пан доктор вже чули, я є рутинований гімназіяльний професор і председа Шкільної Ради, і з самої матори зааплікував себе до педагогії. Евентуально по упливі часу я, прошу пана доктора, яко натуральна консеквенція хосенної педагогічної акції, обняв заряд в показаній гімназії, а також евентуальну скарбону, і зглядно всю менажерію. При тому над гажу і льокаль на три убікації я не мав жодного

хосену, хібащо евентуально мізерну провізію за екритурні укстенлізії, а також жодних урльопів.

— Евентуально же я, як рутинований професор, вважав таку ситуацію лише провізором єю і відносив добрі авспіції щодо ліпшої аплікації моєї інструкції і ерудиції, і під тим взглядом чекав від заряду відповідної сустентації. Так я елюкубрував в натуральний спосіб...

На такий лад говорив він ще далі, та наводити продовження тієї розмови не треба, бо там нового нічого не було. Зрештою, Ви і так не зрозуміли б, що тому «професорові» було потрібно, бо навіть адвокат не зрозумів цього.

Та нам з того може бути наука.

Є люди дуже ласі на все, в чім вони бачать свою вищість над народом, у мові, в поведінці.

Як же найкраще поводитися і говорити?

Мабуть, так, як велять наші давні українські традиції, як дозволяв велике багатство нашої української мови, що не потребує такого некультурного засмічування безліччю «культурних», запозичених з чужинських смітників, слів. Тоді і кланятися один одному будемо чесно, але не дуже низько, і мови будемо вживати звичайної, людської, своєї, зрозумілої та гарної.

(За календарем „Українського Голосу“)